

vözölte a primást, aki a kísérő titkárhoz és Markovich tapolcsányi főbíróhoz e szavakkal fordult:

— Nem hittem, hogy Tapolcsányban is totul beszélnek az uriaszonyok.

Nagytapolcsányban a plébános bankettet adott a primás tiszteletére. Craus István főispán a banketten pohárköszöntőt mondott

Döntött a közgyűlés a szinügyi-bizottságról.

(Saját tudósítónktól.) Aránylag lényegtelen kérdésben kellett ma délután határozni a közgyűlésnek, amikor arról volt szó, hogy a jövőben a közgyűlés vagy a tanács válassza a szinügyi bizottság tagjait. És e kérdés eldöntése körül támadt majdnem tárgyalagos vitában olyan jelenetek játszódtak le a közgyűlés termében, amelyek majdnem példátlanul állanak. Balassa Ármin dr. ugyanis olyan súlyos kifejezésekkel illette Wimmer Fülöp gyárigazgatót, amelyek megdöbbentették nemcsak a közgyűlés tagjait, de úgy látszik, magát az elnöklő helyettes-polgármestert is, aki a nagy izgalom közepette megelégedezett arról, hogy az ilyen természetű és a közgyűlés falai között még nagy szenvedélyek tombolása idején is szokatlan sértéseket a konvenciózus redreutasítással megtorolni nem lehet. Balassa Ármin dr.-t mai inparlamentáris és merész viselkedéseért *széksértés* címén kellett volna megbüntetni.

Sem több, sem kevesebb nem történt ugyanis, minthogy Wimmer Fülöp indítványának támogatása közben védte a szinügyi bizottságot azok ellen a vádak eleln, amelyekkel illették. Beszéde alatt Balassa Ármin dr. folyton idegeskedett, majd közbe szólt, hogy ne a bizottságot védje Wimmer Fülöp, hanem a liezőnokról beszéljen. Wimmer Fülöp erre válaszul körülbelül a következőket mondotta:

— Majd megvilágítom én az egész ügyet. A munkapártban többször kijelentettem, hogy nem szeretem a politikai renegátokat és nem szeretem az olyan sajtót, amely máról-holnapra változtatja politikai meggyőződését.

Balassa Wimmernek erre a replikájára érvek, vagy személyes megtámadtatás címen való fölszólalás helyett képtelennél-képtelenebb szavakat vagdosott Wimmer fejéhez. Mindenkit meglepett ez a föllépés, majd az erélyes elnöki rendreutasítás után Wimmer ezzel fejezte be fölszólalását:

— Szegeden engem mindenki ismer, 30 év óta vagyok ebben a városban, soha mást, mint a közérdeket bizottsági működésem alatt nem szolgáltam, működésem nyomai itt vannak, a becsületemet pedig ezekután a közgyűlés védelme alá helyezem.

A megtörtént jelenet után nagyon okos és tárgyalagos befejezés volt ez, amint a közgyűlés általános helyeslésével szankcionált. Ezután Balassa Ármin dr. ünnepélyes bocsánatkérése, majd Kormányos Benő dr. fölszólalása következett, amely után az indítványozók még egyszer fölszóltak. Részletes tudósításunk itt következik.

Gadl Endre dr. kulturtanácsos referált a szinügyi bizottság ügyéről. Wimmer Fülöp február 6-án indítványt nyújtott be a közgyűléshez, amelyben azt javasolta, hogy a szinügyi bizottság tagjait a jövőben nem a tanács, hanem a közgyűlés válassza. Az indítványt a közgyűlés annak idején a szervező bizottság elé utalta véleményezés cél-

és a katolikusok összetartását fejtegette, mire a primás így válaszolt:

— Az én személyem sem ment a megtámadásoktól. Mikor a védőerőjavaslat mellett szavaztam, sok lapban engem is meghurcoltak. Pedig meggyőződésem, hogy az ország és a király érdeke is kívánta a javaslatok elfogadását.

jából. A szervező bizottság a fizetésrendezés tárgyalása miatt csak szeptemberben vehette elő Wimmer indítványát. Időközben Balassa Ármin dr. is adott be egy indítványt, amelyben azt mondta, hogy mivel a közgyűlés a színházi szerződés meghosszabbításának tényében kifejezte, hogy az eddigi állapotokkal meg van elégedve, tartásuk főnn továbbra is azt a szokást, hogy a tanács válassza a szinügyi bizottság tagjait. A szervező bizottság letárgyalván Wimmer indítványát, azt javasolta a tanácsnak, hogy a szinügyi bizottság tagválasztása tekintetében a régi állapot tartassék főnn. Ezt a javaslatot a tanács is maáéva tette, kéri tehát az előadó a közgyűlést, hogy fogadja azt el.

Wimmer Fülöp szólalt föl ezután. Reméli, hogy a közgyűlés többségét rábirja majd arra, hogy helyesléssel kíséri az ő indítványát, bár kijelenti, nagyon megnyugodva fogadja azt is, ha a közgyűlés a régi álláspontra helyezkedik. Mielőtt tulajdonképeni indítványával foglalkozna, a logika kedvéért a szervező bizottságban fölvetett arra a kérdésre akar rátérni, hogy szükséges-e a szinügyi bizottság vagy sem? Volt alkalma már kifejtetni a közgyűlés előtt, hogy fenntartandónak véli a szinügyi bizottságot mindaddig, amíg a közgyűlés bölcsesége másként nem dönt ebben a kérdésben. Fenntartandónak véli annál is inkább, mert a hogy szükséges a tanács mellett a pénzügyi, jogügyi, meg egyéb bizottság, ép úgy szükséges a szinügyi bizottság is. Szegeden a szinügyi bizottság nagyon fontos budget-kellék. A színháznál mintegy 8000 korona kiadásról van szó, s a pénzügyi ellenőrzést egyedül a szinügyi bizottság gyakorolja. De művészeti, szellemi szempontból is föltétlenül üdvösnek tartja a szinügyi bizottságot azokkal szemben is, akik többékevésbé sikerült viccekkel akarták ezt lerombolni. Nyolc év óta tagja a bizottságnak és bátran állíthatja — amint mondotta —, hogy ez alatt az idő alatt működésével kizárólag a közönség érdekeit szolgálta. Hogy a szinügyi bizottságot bizonyos oldalról — főleg a sajtóban — támadják, ez onnan van, mert a bizottság több ízben abban a kényszerhelyzetben volt, hogy a szinigazgató védelmére kelt. Elmondja ezután, miért viseltetett a közgyűlés bizalmatlanul a szinügyi bizottság iránt. Nyílt szemmel nézi az eseményeket, amelyeknek a konzekvenciáit is le szokta vonni. Így nem nézhette hunyt szemmel azt sem, ami a januári közgyűlésen történt, amikor a közgyűlés kifejezetten bizalmatlanságot tanusított a szinügyi bizottság iránt. Miután látta a közgyűlés antipátiáját, arra gondolt, hogy ez talán onnan ered, mert nem a közgyűlés, hanem a tanács választja a szinügyi bizottság tagjait. Indítványával, amelynek az a célja, hogy a bizottság tagjait a közgyűlés válassza, azt akarta főként elérni, hogy a közgyűlés egyetértésben legyen a bizottság működésével. Bocsánatot kér, hogy ezek után még személyes kérdésben is fel kell szólni szinügyi tagságával kapcsolatban, de kényszer hatása alatt teszi, amikor Kormányos Benő dr.-nak a közgyűlés első napján mondott beszédére reflektál. Mint szinügyi bizottsági tagot, megtámadtatás érte, még pedig gondolnia kell, hogy miért. Nem lehet más oka, minthogy egy pár év óta, de korábban is, a szinigazgatóval szemben a közönség védelmére kelt. A szinigazgató a helyárák fölemelését kérte, ő azonban a leghatározottabban ellene volt. Azt mondta, várjon a bizottság, előbb lássa, mit tud produkálni Almássy. Ez volt az első eset, amikor éles ellentétbe került a szinügyi bizottsággal. A

másik eset pedig, amikor a szintársulat egyes tagjait kifogásolta. Ez is ellentétek ki-váltására adott alkalmat azokkal szemben, akik az illető szintársulati tagokat tulontul protegálták. Ő azonban a színház nívójának emelését tartotta szem előtt. Azt, hogy ő a szinügyi bizottsági tagságát mellékcélokra használta volna, egyszerűen ráfogták. Taschler Endre dr.: Tudomásul vesszük!

Wimmer: A ráfogásokból egy árva szó sem bizonyult igaznak.

Balassa Ármin dr.: Hát a liezőnok, amikkel eldicsekedett?

Wimmer: A bizottságban egy pár ur fölolvasásokat akart tartani morálról. *Független, nőtlen ember vagyok és az én magán-életemhez senkinek semmi köze!*

(Kitör a botrány!)

Wimmer: Ha Balassa bizottsági tag ur nagyon kihív, akkor van még más mondani-valóm is! Egyéb differenciák is vannak közöttünk. *Nem szeretem a politikai renegátokat*, ezt többször hangoztattam a munkapártban és *nem szeretem azt a sajtót, amely máról-holnapra változtatja meggyőződését.*

Balassa Ármin ezek hallatára hirtelen föl ugrott a helyéről és vérben forgó szemekkel, öklét rázva, magából kikelten ordította Wimmer felé:

— Piszok gazember! Pimasz fráter!

Elnök: Micsoda hang ez?! Ehez itt nem vagyunk hozzászokva. Balassa bizottsági tag urat rendreutasítom!

Balassa: Becstelenség a közgyűlés ellen, hogy ez az ur föl mer itt szólalni!

Elnök: Kikérem ezt a hangot!

Fölkialtások: Halatlan disznóság! Vakmerőség!

Balassa dühösen indul kifelé, mintha el akarná hagyni a termet, de meggondolja magát és visszaül a helyére.

Wimmer: *En bocsánatot kérek, tisztelt közgyűlés, teljesen tárgyalagos akartam maradni s annak, hogy eltértem, nem én vagyok az oka.* A jelenetet nem én inszenáltam. Harminc év óta vagyok ebben a városban, mindig a közönség érdekében működtem s az én nyilvános működésemhez nem tapadhat a legkisebb fölt sem! *A becsületemet pedig a közgyűlés oltalma alá helyezem!*

Fölkialtások: Éljen! Ez uri hang! (Általános helyeslés.)

Wimmer Fülöp ezután leült. Balassa Ármin dr. kért most szót személyes kérdésben.

— Magam beismerem, — mondotta — hogy Wimmer Fülöp beszéde közben olyan sértésekre ragadtattam magam, hogy azokkal a közgyűlés iránt köteles tiszteletet is megsértettem. Ezért ünnepélyesen bocsánatot kérek. Hogy ezekre a sértésekre milyen motívumok adtak impulzust, ezt, úgy hiszem, lesz alkalmam a közgyűlés előtt bebizonyítani.

Kormányos Benő dr. beszélt ezután. Bocsánatot kér előre is, hogy Wimmer személyével fog foglalkozni, de előre kijelenti, hogy a legtárgyalagosabban. Előbb a szinügyi bizottság hivatását teszi szóvá. Szerinte a szinügyi bizottság rendkívül fontos missziót teljesít. A szinügyi bizottság működéséről Kulinyi idejében kalaplevéve beszélt mindenki. Ma azonban megváltozott a helyzet. A bizottság 8 tagja minden indokolás nélkül lemondott s efölött simán napirendre térni nem lehet. Még a tanács újból való meghívására se vállalták a tagságot a lemondottak.

Hoffer Jenő: Az egész szinügyi bizottság nevetség tárgya.

Kormányos kéri Wimmert, ne értse félre, de kénytelen föltárni az okot, amiért a 8 bizottsági tag indokolás nélkül lemondott. A 8 bizottsági tag lemondásának oka az, hogy nem akarnak Wimmerrel együtt működni.